

YÖNETMELİK

Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:

SÖZLEŞMELİ ÜRETİM İLE İLGİLİ USÛL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelikle; sözleşmeli üretimin belirli usûl ve esaslar çerçevesinde düzenlenerek verim ve kalitenin artırılması, tarımda sürdürülebilirliğin sağlanması, standartlara uygun ürün elde edilmesi, plânlı üretim yapılması, yeni üretim teknikleri konusunda bilgi aktarılması ve özendirici olunması amaçlanmaktadır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; tarımsal üretim yapan üretici ve yetiştiriciler veya temsil yetkisine sahip üretici örgütleri ile bunların ürünlerini satın alan gerçek ve tüzel kişiler arasında akdedilen "Tarımsal Üretim Sözleşmesi" ile ilgili usûl ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 18/4/2006 tarihli 5488 sayılı Tarım Kanununun 13 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alıcı: Bu Yönetmelik hükümlerine göre üretici ile sözleşme akdeden gerçek ve tüzel kişiler ile bunların yetkili temsilcilerini,

b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

c) Bakanlık il/ilçe müdürlüğü: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı il ve ilçe müdürlüklerini,

ç) Çiftçi kayıt sistemi: Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçilerin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanını,

d) İyi tarım uygulamaları: İlgili mevzuat çerçevesinde; tarımsal üretim sisteminin sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan kârlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlık ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirmek için uygulanması gereken işlemleri,

e) Organik tarım faaliyetleri: İlgili mevzuat çerçevesinde; toprak, su, bitki, hayvan ve doğal kaynaklar kullanılarak organik ürün veya girdi üretilmesi ya da yetiştirilmesi, doğal alan ve kaynaklardan ürün toplanması, hasat, kesim, işleme, tasnif, ambalajlama, etiketleme, muhafaza, depolama, taşıma, pazarlama, ithalat, ihracat ile ürün veya girdinin tüketiciye ulaşıncaya kadar olan diğer işlemleri,

f) Sözleşmeli üretim: Üretici ve yetiştiriciler ile diğer gerçek ve tüzel kişiler arasında karşılıklı menfaat esaslarına dayalı yazılı akitlerle yürütülen tarımsal üretim şeklini,

g) Tarımsal üretim: Toprak, su ve biyolojik kaynaklar ile birlikte tarımsal girdiler kullanılarak yapılan bitkisel, hayvansal, su ürünleri, mikroorganizma ve enerji üretimini,

ğ) Tarımsal üretim sözleşmesi: Sözleşmeli üretime konu olan ürünün cinsi, miktarı, fiyatı, üretim şekli, teslim tarihi gibi hususları içeren ve bu Yönetmelik esaslarına göre düzenlenen taraflar arasındaki sözleşmeyi,

h) Üretici/yetiştirici: Üyesi olduğu üretici örgütü kanalıyla veya doğrudan alıcı ile sözleşme gereği üretim yapan gerçek veya tüzel kişileri,

ı) Üretici örgütü: Üretici ve yetiştiricilerin gönüllülük esasına dayalı olarak tarımsal alanda üretimden pazara kadar ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla çeşitli kanunlara dayanarak kurdukları organizasyonları,

i) Ürün: Bitkisel, hayvansal ve su ürünleri alanında elde edilen her türlü işlenmemiş ham ürünler ile bunların birinci derece işlenmesi ile elde edilmiş ürünleri,

j) Ürün takvimi: Bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretiminde sözleşmede belirlenen üretim dönemini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sözleşmede Yer Alacak Hususlar ve Sözleşme ile İlgili Esaslar

Sözleşme ve sözleşmede yer alacak hususlar

MADDE 5 – (1) Üretici ile alıcı bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen tüm bilgi ve hükümleri içeren bir sözleşme imzalar. Sözleşme, bir nüshası üreticide, bir nüshası alıcıda ve bir nüshası da Bakanlık il/ilçe müdürlüğünde kalacak şekilde 3 nüsha halinde düzenlenir.

(2) Sözleşmeli üretim yapılacak işletmenin çiftçi kayıt sistemine kayıtlı olma şartı aranır.

(3) Sözleşmeli üretime yönelik bütün sözleşmelerin bu Yönetmelik esaslarına uygun olarak hazırlanması zorunludur.

(4) Sözleşmede, ilgili ürün mevzuatı ile bu Yönetmeliğe aykırı hükümlere yer verilemez. Sözleşmede;

a) Tarafların adı ve unvanı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, tüzel kişiler için ticaret sicil kaydı, faaliyet gösterdikleri ve ikamet ettikleri yerin açık adresi, tüm iletişim bilgileri ve varsa elektronik posta adresinin,

b) Teslim edilecek ürünün sözleşmede yer alan normlar dışında, ticari değerini etkileyecek herhangi bir şekilde hatalı, hileli, bozuk, çürük, ürünün yapısını bozan hastalık ve zararlı organizmalarla bulaşık, başka ürünlerle karışık, şekil bozukluğu olmayacağı,

c) Sözleşme ile belirlenen miktarın yalnızca alıcıya satılabileceği ve alıcının sözleşmeye uygun olarak belirtilen ürünü önceden belirlenen zaman takvimine uygun olarak satın almak zorunda olduğunun,

ç) 8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan "Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik" çerçevesinde sertifikalandırılmış ve alıcı tarafından tayin edilmiş olan kişilerin veya alıcının, üretim yerlerini üretimin her safhasında kontrol yetkisinin bulunduğunun,

d) Ürün bedelinin ödeme zamanı ve şekli, taksitli ödemelerde ödeme planına göre uygulanacaksa faiz oranlarının,

e) Üretim faaliyetlerinin başlangıcından ürünün teslimine kadar olan dönemlerde, her ürün ve üretim faaliyetlerinin kendi özellikleri gereği olarak, üretimin her evresinde gerekli olacak ana madde, yardımcı madde, malzeme ve teçhizat gibi girdilerin, nakdi avansın veya kredilerin; birim fiyatı, tutarı, temin şekli, teslimi, ödeme şekli ve zamanının,

f) Alıcı tarafından sözleşme karşılığı yapılan üretim faaliyetleri ile ilgili her türlü girdi ve nakdi avansın bu sözleşmeli üretimin yapılacağı yerin dışında kullanılamayacağı,

g) Don, kuraklık, deprem, sel, fırtına, hortum, aşırı sıcaklık gibi doğal afetlerin ilgili resmi mercilerden alınacak raporlar ile belgelendirilmesi halinde; alıcının üreticiden tazminat talep edemeyeceği; ancak alıcı ve üreticinin uğramış olduğu zararın tazmini konusunun taraflarca karşılıklı mutabakat çerçevesinde sözleşmede açıkça belirtileceği; ayrıca hastalık, zararlı ve salgınların sözleşme ekinde yer alacak olan teknik şartname kapsamında alıcı ve üreticinin karşılıklı mutabakatı çerçevesinde değerlendirileceğinin,

ğ) Grev, lokavt, işletmede meydana gelen önemli teknik arıza veya iflas durumlarında meydana gelecek zararların tazminine ilişkin taraflar arasında karşılıklı mutabakat çerçevesinde belirlenecek hükümlerin,

h) Ürünün, sözleşmede belirtilen üretim yeri dışındaki başka bir yerde üretilmiş ürünlerle karıştırmayacağı,

ı) Sözleşmenin ne şekilde akdedileceğinin sözleşmede belirleneceği; sözleşmenin noterde yapılması durumunda noter masraflarının alıcı tarafından ödeneceğinin,

i) Ürün kalitesinin belirlenmesi için numunenin hangi esaslara göre alınacağı ve masrafların alıcı tarafından ödeneceğinin,

j) Üretim sürecinde alıcı tarafından görevlendirilen kişilerce verilen teknik destek kapsamındaki hizmetlerin maliyetinin üreticiye yansıtılmayacağı,

k) Üretimle ilgili her türlü girdinin temin edildiği günkü fiyatı ile avans olarak kabul edileceğinin,

l) Üretimin yapılacağı yer, var ise ürüne ait Türk Standartları Enstitüsü Standardı veya Türk Gıda Kodeksi veya alıcı tarafından belirlenen kalite normlarının,

- m) Ürünün, sözleşmenin yürürlükte kaldığı süre içerisinde üçüncü kişilere satılamayacağını,
- n) Üretici ve alıcı arasında belirlenen ürünün ödemeye esas fiyatının tespitini sağlayacak olan fiyatlandırma yöntemi ve ödeme zamanının,
- o) Teslim edilecek ürünün fire oranının ve bunun belirlenmesi ile ilgili usul ve esasların,
- ö) Alıcıya teslim edilecek ürünün asgari ve azami miktarlarının,
- p) Sözleşmeye konu ürünün cinsi/türü, çeşidi, teslim yeri, şekli ve zamanı, üretim için kullanılacak yöntemlerle ilgili olarak hazırlanan ek teknik şartname kapsamında ürünün yetiştirilmesi ile ilgili faaliyetlerin plan ve bilgileri, muhtemel hasat ve kesim tarihi, tartım yeri ve nakliye ile ilgili temel hususlar ve bu faaliyetler ile işlemlerden sorumlu gerçek ve tüzel kişilerin ad veya unvanlarının,
- r) Sözleşme kapsamında, ürüne ve üretim yöntemlerine ait teknik hususların; ürünün ve üretimde kullanılacak hammadde ve malzemelerin kalite ve standartlarını, üretimde uygulanacak yöntemleri, hastalıklar, zararlılar, yabancı otlar ve bu etmenlerin yol açtığı salgınlara karşı mücadele ve tedbir planlarını, üretim izleme kriterlerini, üretim faaliyetlerinin üretici tarafından alıcıya rapor edilmesini düzenleyen ek bir teknik şartname kapsamında alıcı ve üretici tarafından belirlendiğinin,
- s) Üretimin organik tarım faaliyetleri esaslarına veya iyi tarım uygulamalarına uygun olarak yapılıp yapılamayacağını,
- ş) Üreticinin ve alıcının, sözleşmenin hüküm ve şartları ile sözleşmeye ek teşkil eden her türlü belgeyi her ne şekilde olursa olsun herhangi bir üçüncü şahsa vermeyeceğinin,
- t) Sözleşmenin geçerlilik süresinin,
- u) Sözleşmeli üretimle ilgili anlaşmazlıkların giderilmesi hususunda hangi yer mahkemelerinin veya icra dairelerinin yetkili olacağını

yer alması zorunludur.

(5) Taraflar, akdettikleri tarımsal üretim sözleşmesine ayrıca özel hükümler de koyabilirler.

Ekim nöbeti

MADDE 6 – (1) Üretici, alıcı tarafından talep edilmesi halinde, üretim yerinin üretime uygunsuz hale gelmesi, verimin azalması gibi hallerle, hastalık, zararlı organizma ve yabancı ürünlerin zararlı etkilerinin azaltılması, ürün ve toprak kalitesinin korunması amacıyla, son ürün takviminde hangi ürünü ürettiği ve müteakip yıllarda aynı üretim yerinde hangi ürünleri üretmesi gerektiğine ilişkin belgeyi Bakanlık il/ilçe müdürlüğünden temin eder.

Sigorta

MADDE 7 – (1) Sözleşmeye tabi ürünlerin üretici ve/veya alıcı tarafından Tarım Sigortası yaptırılması esastır.

Ödeme

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (n) bendine göre belirlenen ürün bedelinden alıcı tarafından üreticiye borç senedi ile verilen aynî ve nakdî avanslar mahsup edilir. Aradaki fark, sözleşmede belirtilen ödeme planına ve şekline uygun olarak alıcı tarafından ödenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Mevcut sözleşmeler

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş sözleşmeler için bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyîşleri Bakanı yürütür.